עין משפמ

נר מצוה

םו א ב מיי׳ פ״ב מהל׳

עשין פב טוש"ע ח"מ סי"

קלו סעיף ד: סו ג מיי פייצ מהלי נזקי ממון הל' ז סמג עשין

סח טוש"ע ח"מ סי' תי

סעיף כו: סעיף כו: סח ד מיי שם הלי ד

טוש"ע שם סעיף כב: סמ ה מיי׳ שם הלכה יח

טור ש"ע שם סעיף לא:

ל ו מיי׳ שם פי״ג הלכה א סמג שם טוש״ע שם

:סעיף כא עא ז מיי׳ שם פי״ב הלכה

שם פעיף יט:

עב ח מיי׳ שם טוש״ע שם

מעיף כ: עג ט מיי׳ שם הלכה ז

מוש"ע שם סעיף כו: עד י מיי שם הלכה ד

:30 מעיף כב

ועיין בהשגות ובמ"מ

מו סמג שם טוש"ע

מולי במשנות ודמיים

בפ' חזקת הבתים (ב"ב ד' נב: ושם ד"ה נעל) גבי נעל וגדר כל

לטיל מו. ב) לטיל כח: ו) נפיר נוו, כ) נשיר כוו., (1) [לקמן נג.], ד) לקמן דף נו., ד) [לקמן נג.], 1) [שם], (1) [שמות כא], ד) [ד"ה 6م],

הגהות הב"ח

(A) רש"י ד"ה נפל לפניו וד"ה חייב הד"ח: (ב) תום' ד"ה כיוו וכו' שאילו ננכסי הגר מנה בנכסי חבירו במי לא

הגהות הגר"א (א) גפ' בכדי שיודיעוהו. נ"ב גי' הרמב"ס שידע. וכ״ה גי׳ הרא״ש וטור:

כיון שמסר לו דליו משכוכית וכולי. וכן המוכר עדר לחבירו ומסר משכוכית

רבינו חננאל

המהלכת בראש העדר שתוליז לה זוג בצוארה והצאן נמשכות אחריה, כיון שהחזיק במשכוכית ומשך שאר העדר קנה במשיכה, הצאן במשיכה, כמאן דאמ׳ ליה לך משוך וקני. מאי משכוכית [הכא מאי משכוכית (הכא תרגימו) כרכושתא. פיי כבש גדול שתלוי זוג בצוארו והולך בראש העדר. ר' יעקב אמ' עיזא דאזלא ברישא. פי׳ המהלכת בראש העדר שתולין לה זוג בצוארה והצאן נמשכין אחריה. כיון שהחזיק במשכוכית ומשך שאר העדר קנה הצאן במשיכה. כדדריש ההוא גלילאה עליה דרב מקומות אוקי בכמה ודרש. אמורא עליה בדרגיז רעיא על עניה להו נגידא סמיתא פיר' כשכועס ברישא. הרועה על הצאן משים המושך שלהם סומה כדי בפחתים שישליכם במקום שאיז ויוליכה מרעה דאלמא בתר מושך אזלי. כדרגיז רעיא על פי׳ משל הוא לענין פרנס לפי הדור, כלו׳ מסמא את המנהיג להטעות הצאז אחריו. וגם אל שפטיהם, תרגו׳ ואף ואלו מנגדיהוו. פר״ח זצ״ל, והני שמועות הילכתא נינהו כולהו. וראשוז עד אימת מיפטר שיודיעוהו ורבי יוחנז אמר

פועלים ויכרות ארזים ויכסנו. פר״ח זצ״ל

משכוכים. לקמיה מפרש דבר המושך כל העדר אחריו: ה"ד אי ביון דמסר דו מפתח קנה ח"ד [אי] בכספא בו'. רשב"ס מפרש במשיכה. שהכישה במקל ורלתה לפניו שכן דרך בהמה דקה: ליקני במשיכה. למה לי מסירת משכוכית: אי במסירה. קני להו שהיה שהוא בנכסי הגר דנעל היינו שקבע מנעול בדלת לנעלו דהוי בנין רה"ר או חצר שאינה של שניהן שאין משיכה קונה שם דאין משיכה - אבל סגר הדלת בנכסי הגר אין חזקה דאין זה אלא כמבריח ארי

אלא בסמטא או בחלר של שניהן בהמוכר את הספינה בבבא בתרא (דף עו:): קרקשחא גרסיגן. זוג שמקרקש בה לפני העדר והולך כולו חחריו: עיוה דהולה בריש עדרה. יש לבעל העדר עו חריף ודרך העזים להלך בראש והעדר הולך אחריהם: עביד לנגדא סמוסא. לעז המושכת מנקר עיניה ונכשלת ונופלת בבורות והעדר אחריה כך כשהמקום נפרע משונאי ישראל ממנה להן פרנסים שאינן מהוגנין: בותני' כסהו הרחשון. כשנשתמש בו: ובא השני. להשתמש בו: ומלאו מגולה. כגון שהתליע ונשבר הכסוי: השני חייב. והרחשון פטור ובגמרח מפרש עד מתי ראשון פטור. אבל לא כסהו ראשון ובא שני ומלאו מגולה ולא כסהו שניהן חייבין ודקתני השני חייב הא אוקימנא [נא:] שהניחו ראשון לשני משתמש וסמך עליו שיכסנו: כסהו כראוי. ועבר עליו השור או חמור ונפל ומת: פטור. ובגמרא פריך הואיל וכראוי הוא היכי נפל: נפל לפניו מקול הכרייה. בור כרוייה ונכנס כורה שכיר לתוכו להרחיב או להעמיק ושור הולך על שפת הבור ושמע קול הפטיש ונבעת ונפל על פניו בבור (6): הייב. בעל הבור. ואפילו שור שהוא פקח דאמר לקמן (דף נד:) במתניתא דבעל הבור פטור דאיבעי עיוני ומיזל הכא חייב שקול הכרייה ביעתתו. ובגמראי פריך נימא כורה גרם ליה. ל"א לפניו מחול הכרייה בעל הבור חייב דאע"ג דאיכא למימר כורה גרם ליה וכורה גרמא בעלמא הוא דעבד דקי"ל ם המבעית את חבירו פטור מדיני אדם ותרוייהו ליפטרו אפ״ה בעל הבור חייב כר' נתן כדמפרש בגמ'ה וזה שמעתי: לאחריו מקול הכרייה פטור. כדמפרש בגמראיי. ואיידי דנקט ברישה מקול הכרייה תנה סיפה לאחריו מקול הכרייה: בכלי שור שייכא שבירה העול והמחרישה. בכלי חמור שייכא קריעה חבילת בגדים ומרדעת שעל גביו: ופטור על הכלים. כדמפרש בגמרא [נג:]: שור חרש שוטה וקטן כו'. מפרש בגמ' [נד.]:

בן או בת. כלומר אע"ג דקטנים הן וליכא למימר איבעי להו עיוני ומיזל אפ״ה פטור מגזירת הכתובי שור ולא אדם חמור ולא כלים [נג:]: גבן' וראשון עד אימת מיפער. היכא דבא השני ונשתמש בו ולא כסהו עד אימת רמיא כולה חיובא אשני וראשון פטור: בכדי שידע. שיבא גם הראשון אחרי כן ויראנו מגולה הואיל ושניהן יודעין שהוא מגולה רמיא חיובא אתרוייהו: ושמואל אמר בכדי שיודיעוהו. אע"פ שלא בא וראהו חייב בחלקו ולא רמיא כולה אשני דהא לא גילהו דנחייביה משום פותח לשון מורי. לשון אחר עד כדי שיודיעוהו אפי׳

כיון שמסר לו מפתח קנה ה"ד אי בכספא ליקני בכספא אי בחזקה ליקני בחזקה לעולם בחזקה ובעי למימר ליה לך חזק וקני וכיון שמסר לו מפתח כמאן דאמר ליה לך חזק . וקני דמָי אמר ריש לקיש משוָם ר' ינאי *המוכר עדר לחבירו כיון שמסר לו משכוכית קנה הִ"ר אי במשיכה ליקני במשיכה אי במִסירה ליקני במסירה לעולם במשיכה ובעי למימר ליה לך משוך וקני וכיון דמסר לו משכוכית יכמאן דאמר ליה לך משוך וקני דמי מאי משכוכית הכא תרגמו קרקשתא ר' יעקב אומר עיזא דאזלא בריש עדרא כדדרש ההוא גלילאה עליה דרב חסדא כד רגיז רעיא על ענא עביד לנגדא סמותא: מתני' יכסהו הראשון ובא השני ומצאו מגולה ולא כסהו השני חייב שרכסהו כראוי ונפל לתוכו שור או חמור ומת פמור לא כסהו כראוי וגפל לתוכו שור או חמור ומת חייב "נפל לפניו מקול הכרייה חייב לאחריו מקול הכרייה פטור שונפל לתוכו שור וכליו ונשתברו חמור וכליו ונתקרעו חייב על הבהמה ופמור על הכלים ינפל לתוכו שור חרש שומה וקטן חייב יבן או בת עבד או אמה פטור: גמ וראשון עד אימת מיפטר אמר רב בכדי שידע ושמואל אמר בכדי שיודיעוהו ורבי יוחנן אמר [א] מבכדי שיודיעוהו וישכור פועלים ויכרות ארזים ויכסנו: כסהו כראוי ונפל לתוכו שור או חמור ומת פמור: כיון דכסהו כראוי היכי נפל אמר ר' יצחק בר בר חנה שהתליע מתוכו איבעיא להו כסהו כסוי שיכול לעמוד לפני שוורים ואין יכול לעמוד בפני גמלים ואתו גמלים וארעוה ואתו שוורים ונפלי ביה מאי אמרי היכי דמי אי דשכיחי גמלים פושע הוא ואי דלא

מנכסי חבירו ואע"ג דגבי שכירות הבתים אמר בריש מסכת פסחים ודף ד. ושם) ח לכשמשר לו מפתחות הוי בחזקת השוכר לבדוק וה״ה לקנותו ה"מ מוכר ומשכיר בית לחבירו אבל בנכסי הגר מאן מסר ליה דליקני וקשה לר"י דהכא משמע בהדיח דמסירת מפתח לח קני חלח הוי כאומר לך חזק וקני ודוקא גבי חמץ הוא דתלוי במסירת מפתח דמי שמפתח בידו עליו לבדוק כיון שהוא יכול ליכנס בזה הבית לבדוק ומה שפי׳ דלה קני בנעילת דלת חין נרחה דבגיטין בפרק הזורק (דף עו:) אומר גבי גט דמיזיל איהי ומיחוד ומפתח אלמא נעילה לחוד קניא שלא היה יכול לעשות שום מנעול דשבת היה ואע"פ שאסור לקנות בשבת בשכיב מרע שרי שלא תטרוף דעתו כדאמרי׳ בפרק מי שמת (ב"ב דף קנו: ושם) ובחוקת הבתים (שם דף מ.) נמי מוכח גבי ההוא דתנן אלו דברים שיש להם חותה ואלו שאיו להם חותה ופריך הגמרא מ"ש רישא ומ"ש סיפא ומשני אמר רבא כל שאילו בנכסי הגר קנה בנכסי חבירו (כ) קנה בנכסי הגר לא קנה בנכסי חבירו לא קנה א"כ הא דקתני סיפא הכנים תרנגולין לתוך הבית הרי זו חזקה בנכסי הגר נמי קנה והיינו טעמא דקנה דמסתמא כשנתן שם תרנגולין נעל דלת כדי לשמרם אלמא בנעילת דלת סגי ואין לדמות נעילת דלת למבריח ארי דדוקא נתן לרור דסכר מיניה מיא הוא דאמרי׳ בחוחת הבתים (ב"ב דף נג.) דהוי כמבריח ארי אבל נעל שנעל דלת בפני כל אדם ואין מניח אדם ליכנס מוכחא מילתא שהבית שלו והני בנעילה לחודה והא דאמר התם הבונה פלטרין בנכסי הגר ובא אחר והעמיד להם דלתות קנה אורחא דמילתא נקט שאותו שמעמיד דלתות רגיל לנעלם וה"ה נעל ולא העמיד: בבדי שידע. כלומר שהקול יצא שהבור מגולה דמסתמא

שמע ושמואל אמר בשמיעה בעלמא

לא מחייב דאין סומך אשמיעה עד

שיודיעוהו ורבי יוחנן אמר עד

ולא שיודיעוהו וישכור פועלים ויכרות ארזים וה״ה השני שנותנין לו שיעור זה אלא דלא בעינן שיודיעוהו שכבר ידע ושמואל סבר דמיד יש לו להושיב שם שומרים שלא יפול שום דבר בבור: ואתן שוורים ונפלו ביה. פ״ה דחי נפלו בו גמלים לא מיבעיא לן דחייב דהא לגבי גמלים פושע הוא וכן משמע הלשון ויש ליתן טעם בדבר דאפילו לא שכיחי גמלים כלל יש לחוש שמא יבאו גמלים ויפלו אבל אין לחוש שירעו גמלים ויפלו אחרי כן שוורים:

בא וראהו פטור עד שיודיעוהו ולשון ראשון כשר: ויכרום ארוים כו. אבל לשני שבא ונשתמש בו לא יהבינן שיעורא כולי האי דהוה ליה לאוחובי שומרים עילויה: וארעוה. קלקלוה ונעשה רעועה: ואחו שוורים ונפלו ביה. דאי נפלו ביה גמלים לא מבעיא לן דחייב דהא לגבי גמלים פושע הוא: אי שכיחי גמלים פושע הוא. אף לגבי שוורים דאית ליה לאסוקי אדעתיה דגמלים מרעי ליה:

שכיחי גמלים אנום הוא לא צריכא דאתו

לפרקים מי אמריגן כיון דאתיין לפרקים פושע הוא דאיבעי ליה אסוקי אדעתיה או

דלמא כיון דהשתא מיהת ליכא אנום הוא

ת"ש כםהו כראוי ונפל לתוכו שור או חמור

ומת פמור ה"ד אילימא כראוי לשוורים וכראוי

לגמלים היכי נפול אלא לאו כראוי לשוורים